

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primește. — Manuscrisuri nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfild & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Ersébet-körut).
PREȚUL INSERTIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 22.)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francoi, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 francoi.
Se prenumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 122. — Anul LXIV.

Brașov, Duminică 3 (16) Iunie.

1901.

Să ne facem datoria!

A sosit éráși timpul secerișului anual în brazda culturii noastre, timpul esamenelor școlare.

Ferice de aceia, cari se vor bucura de un seceriș bogat, căci aceștia vor pute dice despre sine, că-și înțeleg chemarea pe deplin, că sunt conșcii de cerințele timpului și ale luptei grele de existență.

De mult poporul nostru nedreptățit de sorțe s'a convins, că numai prin învățatură el pôte ajunge a-și dobândi libertate și bunăstare. Odată convins despre acesta el a intrat în șirul popórelor, cari emuléză unele cu altele pe terenul culturii. Nu i-a fost ușor de a-și susține lupta la care îl chema glasul apostolilor redemptării sale naționale și nici astăzi condițiunile acestei lupte nu s'au ușurat, ba, putem dice, că s'au mai îngreuiat în urma marilor cerințe și trebuințe, cari merg tot crescând și în urma piedecilor, ce i-se pun în calea dezvoltării sale.

Trebue să ne bucurăm însă din adencul sufletului nostru, că, cu toate greutățile și piedecile, e viu și puternic dorul de învățatură și înaintare în sinul poporului român.

Dacă avem să ne plângem de ceva, nu este lipsa de interes pentru progresul cultural în sinul poporului nostru, ci puțina însuflețire, ce o vedem pe alocurea între cei chemați prin învățatura lor a conduce și a da avânt tot mai mare muncii și mișcării culturale între Români.

Acestora obligați suntem să le aducem aminte de datoria lor națională, dela care nu le este iertat a se subtrage sub nici un pretext. Nu ajunge să nutrești ca Român bune dorințe pentru înaintarea semenilor tăi; nu ajunge să contribui din când în când pe câte ceva pentru câte un scop cultural, ci se cere mai mult dela fie-care fiu al națiunii, care a avut norocul să învețe carte. Se cere dela el să pună umé-

rul alături cu frații săi spre a împinge înainte cauza învățământului național, să o propage neîncetat după puterile sale, să deștepte interesarea și să nutrească însuflețirea pentru ea în popor prin îndemnări folositoare și prin exemple frumoșe și nobile.

Poporul trebuie să vadă și să se convingă din zi în zi mai mult, că în adevăr jertfele, ce i-se cer necurmat pentru școle și alte așezăminte culturale, sunt roditoare și mănóșe și cei ce se împărtășesc de binefacerea învățaturii sunt și rămân un razim tare și credincios al lui în toate împrejurările.

Nu mai așa se pôte forma inculcul cu inculcul acel chiag tare, ce légă un popor muncitor și vrednic și-l face tot mai puternic în apărarea intereselor și a existenței sale naționale.

N'avem decât să aruncăm o privire asupra celor ce se petrec în momentele de față pe pământul Boemiei. Ce privește mărétă ne dau cele două națiuni ale acestei țări, amândoué având o cultură înaltă, când le vedem grupându-se în jurul Suveranului și întrecându-se în a-i dovedi cât de mult au muncit, cât de mult au înaintat și cât de însemnat este rolul lor în țară și în monarchiă, la a cărora înflorire contribuiesc în așa mare măsură.

Nu mai prin cultură Cehii și Germanii Boemiei și-au eluptat locul cel dintâiu între popórele Austriei, ba putem dice între ale monarchiei întregi; numai prin învățământul lor atât de mult dezvoltat și înaintat Cehii au putut să-și dobândescă în cursul timpului o pozițiune egală cu aceea a Germanilor, cari mai demult aveau supremația în Boemia.

Isbândile de feliul acesta însă nu se pot câștiga decât prin muncă, prin necurmata și neobosita muncă a fiă-cărui în parte și a tuturor împreună. La acesta muncă ne chiamă pe fiă-care dintre noi datoria națională.

Să ne-o împlinim ca Români adevérați. Să sprijinim pe cei ce muncesc în brazda culturii noastre și să ducem în popor însuflețirea sfântă, care să ne încălzească și să ne susțină în învălmășala luptei.

Revista politică.

Momentul cel mai însemnat al situațiunii dinăuntru în monarchiă este adă fără 'ndoială călătoria monarhului în Boemia. La alt loc al numărului nostru de față dăm amănunte asupra acestei călătorii. Primirea, ce i-s'a făcut Majestății Sale în Praga, capitala Boemiei, a fost la înălțime. Poporațiunea a întâmpinat pe domnitor cu iubire omagială și cu entusiasm, întrecându-se Cehii și Germanii în a-i manifesta devotamentul lor. În momentul acesta nu se pôte predice încă, ce urmări va avé visita acesta a domnitorului în Praga. Bate la ochi, că atât în vorbirea, ce a adresat-o primarului Pragei la sosirea monarhului în gara „Francisc Iosif“, cât și în răspunsul, ce i-s'a dat, Praga a fost numită „capitală regescă“. În expresiunile acestea se găsește din anumită parte un succes politic al Cehilor și o concesione, pe care au știut s'o stórcă Cehii dela guvernul central din Viena în recunoscerea poziției lor de drept public. O foie ungerescă guvernamentală din Pesta nu se prea bucură de acesta și c'un fel de regret constată, că acum pe lângă „capitala împératéscă“ (Viena) și pe lângă „capitala regescă maghiară“ (Budapesta) se mai scóte la ivélă și o a treia „capitală regescă“ (Praga).

Săptămâna acesta delegațiunile austro-ungare și-au încheiat lucrările după desbateri lungi și destul de vii. — Tot săptămâna acesta a fost închis și „Reichsrath“-ul austriac, după ce cabinetului Koerber i-a succes a face să trecă prin desbaterile parlamentului toate proiectele de lege, pe cari le-a prezentat la deschidere. —

După închiderea „Reichsrath“-ului se vor deschide dietele provinciale austriace. Foia oficială a imperiului a și publicat patenta, prin care se convocă dietele. — Intr'aceea dieta ungară s'a deschis éráși Miercuri, 12 Iunie. În ședința de alaltăeri s'a continuat desbaterea pe paragrafi a proiectului de lege privitor la revisuirea incompatibilității.

In camera italiană cu ocaziunea desbaterii budgetului ministeriului de esterne, s'a vorbit mult despre poziția Italiei în tripla alianță. O semă de deputați italieni, au adresat ministrului de esterne Prinetti întrebări în privința acesta. Unii din ei au aprobat, alții au condamnat rămânerea mai departe a Italiei în legăturile de alianță cu Germania și Austro-Ungaria. Deputatul Ricotti a dis, că Italia nu trebuie să-și caute garanția unității sale în tripla alianță, ci în progresul economic și în cultura poporului. De Nicolo a vorbit în favoarea aspirațiunilor poporului albanes, care, se scie, graviteză spre Italia. Vorbirile acestea au deșteptat pretutinden și în strănătate interesul cercurilor politice și se așteptă acum să se vadă, ce răspuns va da la ele ministrul afacerilor străine.

De câte va dăle foile englezesci nu mai vorbesc despre alt-ceva, decât despre hotărirea Burilor de a depune armele și de a-se face pace în Africa-sudică. Ele spun, că comandantul suprem al Burilor a trimis în Europa pe soția sa, d-na Botha, ca să se róge de pace. Fapt este, că nevasta lui Botha a fost la Londra și a convorbit aici cu ministrii englesi. Nu se scie însă nimic pozitiv despre ce s'a vorbit. D-na Botha s'a dus din Londra la Bruxella, unde a conferit cu căpeteniile bure de acolo. Din Bruxella a plecat în Olanda, unde — se dice — întâlnindu-se cu președintele Krüger, va preda acestuia o scrisóre a bărbatului său.

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Primăvară.

Ce drag șoptesce pe sub punți
Vălcéua cristalină,
Ce blând apare peste munți
A stelelor regină;
Vézduhu 'ntreg e plin de-amor,
De-un farmec sfânt adormitor,
Și inima-mi de-atâta dor
E plină.
La geamul têu de crengi umbrit
Salcâmul se ridică
Și vérfu-i verde înflorit
Vézduhul lin despică.
Prin crengi s'aud priveghetori
Și véntul bate 'n geam cu florî,
Er tu tresari de-atâtea ori
De frică.
De ce lași capul obosit
Pe mână să se plece,

Și 'n golul fără de sfîrșit
Gândirea-ți să se'nece?
Când scii, că toate câte sunt:
Mărirî, speranțe, — trec pe rând
Și viața de pe-acest pământ
Se trece.

Plecat la masă, peste foi,
Așternî în grabă șire,
Când luna lasă prin odăi
Feerica-i privire
Și crângul saltă 'n melodii;
Privind distras peste hârtii
Nu te-ai greșit vre-odat' să scrii
Iubire?

Mai lasă scrisul p'altădat'
Și cărțile 'nvechite,
Când crângul este parfumat
Și crengile 'nflorite.
Acum e timpul de iubit,
Pe ceruri luna s'a ivit, —
Cu griji și gânduri s'a sfîrșit
Iubite!

În ochi învață a ceti,
În ochi adenci albăștrii,
Și încetéză a privi
Cu gândul, dus la astrii;
În fundul lor e-un ce ascuns,
Un farmec dulce nepătruns,
Ce mulți aflându-l au ajuns
Sihastrii.

Apari, ș'ascultă véntu'n fagi,
Ce tainic povestesc,
El spune sufletelor dragi
O gingașe poveste.
Au ascultat'o mii și mii —
Ascult'o și tu, ca s'o scii
Și fericit de vréi să fi
Iubesc!

În codru-i viață și plăceri,
Prin ramuri armonia.
Ce-ți pasă astăzi, ce-a fost eri
Și mâne ce-o să fiă?
Pe-același drum 'ți-e scris să treci
De ești voios și îți petreci;

Séu stai cu inima în veci
Pustiă.

Odat', când toate s'or sfîrși
Cu scris și cărți, s'o trece;
Când alții-'n lume vor iubi
Și 'n codru 'și vor petrece.
Stréini, ce astăzi nu te sciu,
Atunci îți or plânge la sicriu
Ș'apoi te vor lăsa pusti
Și rece.

Atunci al vremurilor pas
Îți va călca morméntul
Și ce-i ce 'n urmă-ți au rămas
Uita-te-vor de-aréndul;
Ș'atuncia ce-ți vor folosi
Cununî pe cruce și făclii,
Că tot atât de greu ți-a fi
Pământul.

Brașov. Ecaterina Pitii.

Tóte scirile despre pace sunt însă mai mult născociri englezesci. Și cumcă sunt născociri, cu scop de a amezi lumea, se vede și de acolo, că Dr. *Leyds*, agentul transvaalian din Bruxella, publică un comunicat în care face cunoscut, că comitetul bur a decis *să continue războiul până când Burii său vor învinge, său vor căde până la ultimul om*. Comitetul bur a împuternicit pe d-na Botha să ducă acest avis tuturor conducătorilor buri.

De altă parte se telegrafiază din *Standerton* (Transvaal), că *Botha* și *Dewett* comunică telegrafic cu *Krúger*. *Nici-odată*, dize telegrame, *prospectele Burilor n'au fost mai favorabile, decât acum*. Contrar acestei sciri, lui „*Standard*“ i-se telegrafiază din Bruxella, că agentul transvaalian de acolo declară într'un comunicat, că între *Krúger* și *Botha* nu s'a schimbat o singură telegramă măcar.

Reiese dér din tóte acestea, că războiul se va continua.

Monarchul în Praga.

Praga, capitala Boemiei, e veselă și jubilează. S'au implinit de cece ani, de când Majestatea Sa monarchul n'a mai pășit între zidurile ei până Miercuri, în 12 l. c., când domnitorul a sosit éráși în vechia sa „*capitală regescă Praga*“.

De astă dată poporul boem i-a făcut o strălucită primire. Dér și Majestatea Sa a ținut să dea acestei visite o deosebită însemnătate, căci — ca nici-odată în călătoriile sale de până acum — monarchul a luat cu sine o strălucită suită compusă din nu mai puțin ca 340 persoane.

A plecat din Viena Miercuri dimineața și a sosit în Praga la 6 ore după amiazi.

La gara „*Francisc Iosif*“ din Praga Majestatea Sa fú salutat de primarul *Srb*. Primarul și-a ținut o parte a vorbirii în limba *cehică*, altă parte în limba *germană* și a sfârșit éráși *cehesce*. El dize, că o bucurie nemărginită a răsunat în „*patria cehă*“ la vestea, că Majestatea Sa va visita „*residența străbunilor*“ *cehi*; mii și mii așteptă cu iubire învăpăiată să și manifesteze omagiul cel mai supus față de împăratul și regele. Accentuă apoi, că Majestatea Sa se va convinge despre ceea ce a putut crea pe numéroșe terene munca comună și născuța culturală, de care sunt pătrunși fii orașului Praga; va cunoște

apoi lipsese și dorințele „*capitalei regescă*“ și toți locuitorii „*mamei Praga*“ vor privi cu mândria spre „*Hradșinul cel sfințit*“, căci într'acolo se vor îndrepta cele mai înalte dorinți ale întregii patrii. În fine dize, că „*unitatea regatului (boem) este intrupată în cuvintele Praga caput regni*“, și încheie dorind Majestății Sale viață lungă și binecuvântare dela Domneșeu.

Monarchul răspunde mai întâi *cehesce*:

„*Dorința viață de-a mă vedé éráși, după lung timp, în mijlocul credincioșilor locuitori ai țării, m'a adus în iubitul meu regat ceh și în capitala mea regescă Praga. Cu viu interes mă voi convinge despre însemnatul progres și înflorirea, de care s'a împărtășit Praga cea minunată în ultimul deceniu, grația ostenelelor zelose ale tuturor locuitorilor. Marile și însemnatele probleme, pe care publicul nostru trebuie să le rezolve încă, pot fi sigure despre interesul și îngrijirile mele de domnitor.*“

Apoi nemțesce:

„*Mulțumesc pentru cuvintele căldurose de salutare și pentru asigurarea iubirii și devotamentului, și asigurare pe toți locuitorii Pragei despre grația mea statornică. Sunt convins, că alipirea fidelă și sentimentul ei față de persoana mea, sunt comune în toți locuitorii capitalei mele regescă și ai țării întregi.*“

„*Să progreseze puternic acest străvechi oraș respectabil pe cariera dezvoltării economice și culturale și să fiă totdeauna pentru toți locuitorii bastionul de apărare al traiului împreună pașnic și al dezvoltării binecuvântate.*“

Dela gară Majestatea Sa, cu înalta-i suită, a plecat spre palatul din *Hradșin* între ovațiunile cele mai entusiaste al publicului.

Ajunși la palat, monarchul fú binecuvântat de arhiepiscopul *Pregei* printr'o vorbire scurtă, la care suvernul răspunse mulțumind. După aceea intră în curtea palatului, unde se afla corpul generalilor, ofițerii de stat-major, dignitarii curții și de stat. Aci salută pe generali și apoi intră în sala centrală a palatului.

Joi, în 13 Iunie, monarchul primi deputațiunile. Tótă înainte de amiaza trecu cu primirea deputațiunilor. Intre deputațiunii, cari au cerut audiență, se afla și o *deputațiune cehă dintr'un finit locuit de Germani*. Cancellaria de cabinet însă i-a dat să cu-

noscă, că monarchul n'o póte primi, fiindcă peste tot este *eschisă primirea deputațiunilor cu caracter politic*.

La 9 ore Suveranul a primit *deputațiunea clerului* sub conducerea arhiepiscopului și cardinalului *Skrbensky*. La cuvântarea acestuia Maj. Sa a răspuns mai întâi *cehesce* apoi *nemțesce*, dize, că e convins despre sentimentele dinastice ale clerului. — Urmă apoi primirea *deputațiunii nobilimei* tot sub conducerea cardinalului. Urmă apoi rând pe rând deputațiunile: corpului ofițerilor, comisiunea provincială, corpul funcționarilor locoteneței etc. Primirea a durat până la amiazi.

După amiazi monarchul s'a dus mai întâi până la granița comunei *Rubents*, unde îl salută primarul, de aici a mers la instalațiunea electrică *Hollersovici*. De aici a plecat la tunelul canalului între entusiastele ovațiuni ale celor de față. A plecat apoi la academia *Straka*, unde îl aștepta mareșalul suprem provincial *Lobkowitz*, cardinalul *Skrbensky*, prințul *Windischgrätz*, care-l salută în limba cehă și germană. Monarchul răspunde între altele, că e convins, că tinerimea crescută în acest institut va cultiva tot-deuna sentimentele dinastice, patriotice și spiritul armoniei și păcii. Intră apoi în încăperile academiei și vizită salele. Când monarchul se depărtă, puternice strigări de „*Slava*“ izbucniră din piepturile tinerimei.

Sera la 6 s'a dat prânz în „*sala spaniolă*“ a palatului. Erau de față miniștrii *Koerber*, *Hartel* și *Rezek*, arhiepiscopul *Skrbensky*, locțiitorul *Condehove*, membrii aristocrației, comandantul de corp, ofițerii de rang mai înalt, primarul *Srb* cu cei doi viceprimari, rectorii universităților, vicepreședintele parlamentului *Prade*, deputații din „*Reichsrath*“ *Horița*, *Paçak*, *Pergelt*, *Brzorar*, *Kramarz* și alți deputați din dieta provincială etc.

Sera la 8 a fost reprezentația de gală la Teatrul național, unde a participat și Majestatea Sa.

N'au putut să treacă festivitățile primirei monarchului în Praga, fără ca să se nască și mici conflicte între *Cehi* și *Germani* cu ocaziunea decorării stradelor. Un asemenea conflict p-ntru stéguri s'a petrecut înaintea clubului Reuniunii de lectură și de oratoriă a studenților germani din strada „*Ferdinand*“. Studenții germani au fost împodobit localul lor cu stéguri negru-roșu-aurii și cu draperii în aceleași colorii. Aceste colorii germane, sunt colorile reuniunii amintite, după cum se spune și în statutele lor. Deci ei s'au crezut în drept de a-le folosi la împodobirea casei.

De-odată — era în dimineața zilei când a sosit împăratul — mulțime mare

de popor se adună în fața casei și se auziră strigăte: „*Jos cu colorile prusiane! Luați stégurile jos!*“ Vre-o câțiva demonstranți se urcară pe scara folosită de lucrători la decorațiune și unul din ei, un inginer ceh, rupse de pe casă draperiile negru-roșu-aurii între strigătele de „*Slava*“ ale mulțimei, care privea. Poliția interveni și arestă pe unul, dér muțimea nu se mișcă din loc și striga neîncetat: „*Jos cu burșengasturile! (bursacii) Jos cu Prusia!*“ Cel arestat era inginerul amintit. Poliția provocă pe studenții germani să depărteze decorațiunea și stégurile. Studenții protestară, afirmând, că după statute și lege sunt în drept de a-le folosi. Ei se adresară și la primarul și la locoteneță, dér li-s'a răspuns, că pentru a nu provoca turburări în aceste momente sărbătorești, nu se póte satisface dorinței Reuniunii de lectură. Și acesta fú provocată de a depărta decorațiunile negru-roșu-aurii. Studenții germani au înaintat recurs la ministeriul de interne în contra hotărârii locoteneței.

Cretanii și marile puteri.

Deschiderea camerei Cretane.

În 1 Iunie st. n. s'a deschis cu mare solemnitate în Caneea camera cretană. Se scie, că acesta cameră s'a ales conform noii constituții decretate pentru Creta, după-ce i-s'a dat autonomia. Afară de deputați mult public a luat parte la ședința. Episcopul de Caneea *Nichifor* încunjurat de cler a celebrat liturgia, după aceea s'au intrunit cu toții în sală. Fotoliul prezidențial l'a ocupat *Scalidi*, ca cel mai bătrân deputat. Au sosit apoi consilierii superiori cu domnele, comandanții și ofițerii superiori ai trupelor internaționale.

La 10 ore sosi prințul *George* în sunetul trâmbițelor. La intrarea lui răsună sala de strigăte: „*Trăescă ũfirea, trăescă Regele, trăescă Grecia!*“ Cei de pe galeria făfăiau numeroșe stegulețe naționale și pălăriile. Era așa mare șgomotul de urale și aclamațiuni, încât prințul multă vreme nu puté să începă cetirea mesagiului. În acesta mulțimesce pentru sprijinul trupelor internaționale, cari au susținut ordinea în primele luni și au organizat gendarmaria indigenă. Atinge apoi situația financiară, spunând, că din sumele avansate de marile puteri nu s'au cheltuit decât 500 mii franci.

În fine spune meșag'ul, că prințul a pus în vederea puterilor protectore dorințele și aspirațiunile Cretanilor. Puterile au răspuns, că bucuroși vor examina orice propunere privitoare la îmbunătățirea situației insulei, dér că în împrejurările de față e cu neputință a aproba orice modificare a situațiunii politice în sensul indicat. De

Frații gemeni.

— Fine. —

Ajunși dincolo de munte să tot dușeră până ce ajunseră lângă marea cea ferbinte, apă mare acesta, care pururea clocoțea și nu i-se vedé nici lungul, nici latul. „*Pot tóte*“ să uită la „*Sciu tóte*“, ér *Viorel* la ei la amândoi.

„*Sciu tóte*“ dize lui „*Pot tóte*“ să se ridice până în lună și să dize luni *Andrea* să slobodă de acolo gerul său cel mai aspru și vântul cel mai subțire, ca să înghețe marea, că ei sunt trei călători, și nu prea au vreme de a zăbovi pe țermul ei.

„*Pot tóte*“ făcu așa. *Andrea* după ce „*Pot tóte*“ îi spuse, că după ce a venit, trimise un ger și un vânt dintre cei mai turvinoși pe pământ, de care nu numai marea cea ferbinte a înghețat pod, ci și țerile de prin prejurul ei.

Ca pe uscat trecură marea, ér decât o trecură, ajunseră într'o țără în care nu era suflet de om, ci numai tigrii, urși, lupi, șerpi și câte dihanii spurcate tóte.

„*Sciu tóte*“ dize lui „*Pot tóte*“; acum e acum, dér tu te du până ce vei da de frațele nostru de „*Mânc tóte*“ și-l adă aici,

căci de unde nu, înainte-ți șórele nu-l vedem. „*Pot tóte*“ cu pași grăbiți se întorse napoi, căci frate-său rămăsese în urma lor într'a 99-a țără. De-abia făcu 99 de pași și ajunse la el.

„*Mânc tóte*“ cum îl vedé, căscă gura ca să-l înghită. Eu sunt fratele tén, dize „*Pot tóte*“ și am venit, ca să vii cu mine, căci am să trec prin o țără în care nu mă pot băga de fiarele cele sălbaticice.

Ca să ajungă mai iute „*Mânc tóte*“ să sui la „*Pot tóte*“ în spate, că el nu avea așa spornic pași ca frate-său.

„*Mânc tóte*“ când ajunse la *Viorel* și la „*Sciu tóte*“ să luă înaintea lor și în trei luni de zile, cât a trecut prin țera aceea, n'a lăsat pui de dihanii în ea. Un leu, orî un tigru îi era tocmai de o înghițitură.

— Ei fraților, bine a-ți făcut că a-ți trimis după mine, că de când am supt la sînul mamei, nu mă sătura-i așa de bine, ca în aceste trei luni cât am fost cu voi prin țera fiarelor sălbaticice.

— De vrei acum te poți duce acasă, îi dize „*Pot tóte*“, că de acum nu ne mai temem de nimica.

Ba, nu mă duc, dize el, că în urma noastră n'am ce mânca, de vreme-ce și puii din cuiburi încă i-am mâncat și cred, că

doră de aci încolo voiți mai afla ceva de ale mănării.

— *Vino, vino*, dize *Viorel*, că cu cât vom fi mai mulți, cu atât va fi mai bine.

— Mă duc stăpânul meu, răspunse „*Mânc tóte*“, că stăpân îmi ești și slugă ascultătoare și-oi fi.

— Așa să fiă! diseră cei doi, „*Sciu și Pot tóte*“.

După-ce eșiră din țera sălbătăciunilor ajunseră într'o țără, în care ómenii erau mai sălbaticici ca sălbătăciunile, căci se mâncău unii pe alții.

Viorel să înspăimântă de ei când îi vedé, dér „*Pot tóte*“ îi dize să nu sătémă, că din aceștia în scurtă vreme ei o să facă ómenii de rând.

Intrând în satele lor „*Mânc tóte*“, le înghiți după olaltă tóte vitele câte ei le aveau, ér „*Pot tóte*“ apuca în brâncile lui cele vinjose câte doi tauri, pe cari atât îi lovea de olaltă, până ce mureau la el în mână. Sălbaticicii vedénd aceste se înspăimântară și cădură cu fețele la pământ, însemnând prin asta, că să supun lor.

„*Sciu tóte*“, care vorbea în tóte limbile, începé a-i învăța și a-i lumina, și în scurtă vreme, vrénd-nevrénd sălbaticicii să înblândiră și să prefăcură în ómenii ca toți ómenii. *Viorel* ajunse să le fiă împărat, ér

„*Sciu tóte*“, „*Pot tóte*“ și „*Mânc tóte*“ miniștrii.

În scurtă vreme poporul cel înblândit, la poruncile miniștrilor țerei, zidi curte împărătescă, curți de lege și să supuseră obligămintului de a plăti anumite dări, și a da cătane, ca în vreme de lipsă să fiă cine să aperse țera împotriva vrășmașilor.

Ajunghnd *Viorel* virsta de 24 ani, miniștrii lui îl rugară să se însóre. *Viorel* le răspunse, că la asta și el s'a gândit, dér nu scie pe cine să-și iee de soție, căci în țera în care el împărătea, fată de séma lui nu era nici una.

— Să mergem în lume, că doră vom afla una, dize „*Sciu tóte*“.

Ei plecară. La săptămâna ajunseră la granița țării căpănilor, ómenii aceștia erau cu cap de căne, și cu dinți de fer. Aci domnea o fată, care era cea mai mândră între tóte femeile din lume.

Peste granița trecură ușor, căci ómenii nu-i opri, dér când ajunseră la curtea împărătesei, îi opri doi căpăni, cari străjuiau la porța curții.

„*Pot tóte*“ le dize, să-i lase să intre, că ei se duc să pețescă pe împărătesă.

Căpăni nu vrură să-i lase, ci să vorbiră să descărce puscile în ei.

„*Pot tóte*“ se mânia, și atăta ce-i

aceea puterile au recomandat prințului și Cretanilor abținerea dela oricare manifestațiune neoportună și fără scop.

După citirea mesagiului prințul părăsi sala adunării în sunetul imnului național și aclamat de cei preșeuți.

În mijlocul unei mare mișcări și unor aclamațiuni extra-ordinare, unul din secretarii cetesce următoarea moțiune depusă de deputatul Michelidachi și subscrisă de întreaga cameră :

Camera Cretanilor, din datorită sacră și impusă, în prima ei ședință, presidată de biurotul ei provisor

Hotăresce

I. *Exprimă recunoștința eternă a poporului cretan către cele patru mari puteri (Rusia, Anglia, Franca și Italia), fiindcă l-au scăpat de suferințele sale seculare și i-au acordat libertatea, continuând a l-o croți sub înalta lor protecție ;*

II. *Le imploră, ca încoronând opera lor umanitară și nobilă, să dea ascultare pentru îndeplinirea dorințelor sale legitime de a-se uni cu Grecia, acest scop fiind al luptelor și suferințelor tuturor Cretanilor fără excepțiune ;*

III. *Însărcinează biurotul a comunica prezenta moțiune reprezentanților celor patru mari Puteri și A. S. R. Înaltul Comisar al Cretei.*

Moțiunea se votă prin aclamațiune. Deputatul otoman Ghama-Zade, unul din secretarii provisorii, protestează dela biurotul în numele său și al celor doi confrăți ai săi otomani, spunând, că ei nu-și dau votul pentru această moțiune. Dér această simplă protestare se perde în șgomotul camerei, care aclamă unirea.

La 4 p. m. s'a ținut a doua ședință, în care s'a ales cu unanimitate președinte Mihelidachi, acela care a propus moțiunea de mai sus.

Séra pe la orele 8, poporul hotăresce a merge la consuli marilor puteri și la Înaltul Comisar spre a-și exprima sentimentele. Mulțimea, având în frunte muzica, care întona imnul național și câte va de-oimi de steaguri, tôte grecesci și nici unu cretan, se opresce în fața palatului princiar chemând pe prințul prin strigăte asurzitoare de *Unire, Unire, Unire!*

De acolo merge la consuli puterilor protectoare, unde predau o moțiune acoperită de mii de iscălituri, prin care exprimă recunoștința către marile puteri pentru că au avut milă de suferințele Cretei și mulțumiri către deputații pentru-că au manifestat dorințele sa'e, cari sunt unirea cu Grecia, implorând pe înalții și nobilii săi protectori a complecta opera umanitară începută.

În urmă manifestanții, al căror număr trecea de 15 mii, se reintorseră în orașul pavoasat și iluminat, unde se împrăștiară

în grupe pe strade, manifestând prin urale până dimineața. Eentusiasmul a fost de nedescris.

Un nou diar politic săptămăcal a început să apară dela 6 Iunie n. în orșelul Cubinul de jos (Alsó-Kubin) din comitatul Arva. E redactat în limba maghiară, pörtă titlul de „Testvériség“ (Frățietate), editorul este d-l Iosif Trnkoczy.

Acastă fôie și-a propus de a lupta pentru egalitate și frățietate. În articolul ei program din numărul prim desfășură vederile, de cari sunt conduși întemeiatorii foii, cerând mai ales respectarea și aplicarea articolului de lege 44 din 1868, adecă a legii naționalităților.

Articolul dice, între altele, că în urma lucrării perfide a epigonilor fostului bărbat de stat ungar Francois Deak — creatorul legii naționalităților — consolidarea statului nu este nici așî îndeplinită. Acestă însă nu din vina cetățenilor nemaghiari, ci în urma călcării de legi și a șovinismului degenerat. Spune mai departe, că pe când cultura specială a rasei maghiare e sprijinită cu putere escesivă, pe atunc cultura celorlalte naționalități, cari compun statul, nu numai că nu se bucură de nici un sprijin, ci este espusă asuprirei, ba chiar prigonitorilor.

Faptele acestea nu corespund — dice — nici dreptului, nici legii, nici dreptății, deși ar dori, ca statul să fiă privit de un stat de drept. „Noi—continuă—na suntem dusmanii statului, ci cetățenii și fiil credincioși ai aceluia. Dér nu suntem nici *paria* (iobagi), ci cetățenii egali în rang ai patriei, cari împlininduși fidel și neescepționabil tôte datorințelor lor, așteptă, preșind și nu pot să se lapede de drepturile naționale și constituționale“...

Sfirșesce dorind să fiă așa ca în trecut, ca adecă toți fiil patriei să trăescă în pace și să-și afe fericirea în iubirea frățescă. „De aceea, dice, „frățietate“ e titlul nostru, frățietate caprinsul nostru și frățietate unicul nostru program“...

Scopul, ce se vede, că voiesc să l urmărescă esitorii foii acesteia, e laudabil, intru cât el tunde a face propagandă pentru respectarea conșciențiosă a legii de naționalitate. Numai cât pentru frățietate, ca să nu fă numai vorbă golă, trebu-se doi inși, cari nu numai să-și dice frății, ciociind paharele la câte un banchet, dér să se și pörte ca frății, să fiă cu îngăduire și dreptți unul față de altul.

În zadar vor striga însă cei din Kubin meru „frățietate“, decât nu le va da nimen ascultare în tabăra maghiară, și decât vor întelni aici tot numai urechi surde; ori decât vor răspunde, după cum au și fă-

cut deja mai multe foi unguresci, că nu le trebuie frățietate cu respectarea legii de naționalitate, ci numai cu călcarea și delaturarea ei.

Parastas pentru Eugeniu Mocsonyi.

Maidan, în 27 Maiu 1901.

Prea Onorabilă Redacțiune!

În semn de iubire, pietate, stimă și recunoștință față de Ilustra familia de Mocsonyi, am celebrat așî în s. biserică din Maidan un parastas pentru mult regretatul și iubitul nostru anteluptător și binefăcător *Eugeniu de Mocsonyi* și pentru fie ertații săi părinți *Mihaiu și Ecaterina Mocsonyi de Foen*. La parastas au oficiat DD. preoți locali *Dionisie Liuba, George Popovicu și Aureliu Iana* cu învățătorii *Sofroniu Liuba și Iosif Olariu* emerit. inv.

Am dis „în semn de iubire, pietate și stimă“, pentru-că așa ne-am pomenit dela moșii și părinții noștri; așa am învățat la școlă dela învățătorii noștri încă din fragedele tinerețe, să venerăm și să iubim Ilustra familia, care numai bine a făcut Românilor, unica în Bănat, care totdeuna a dat, dér nici când n'a luat dela noi; familia nobilă română, care din generațiune în generațiune a stat neclintită în fruntea neamului nostru, și ca părinți îngrijitori ne-au ajutat, ne-au pădit, ne-au apêrat și ne-au condus numai spre binele de comun; unica familia nobilă română, care a respins ranguri de fală, titluri și onoruri îmbiate de inimizii românismului, și tôte le-a respins, numai și numai pentru iubirea cea mare ce o au față de noi și de sânta noastră cauză; căci și-a iubit națiunea mai mult, decât pre sine.

Am mai dis: „în semn de recunoștință“, căci cu ce alta am puté fi recunoscători acestei nobile și Ilustre familii, cu ce alta am puté răspăti multele binefaceri și jertfe aduse de ea, pentru cauza națiunei noastre, și îndeosebi pentru fiil Maidanului, cari decă astădi se pot fali că au progresat în cultură, că au dat națiunei mulți bărbăți învățați etc.—cu puține excepțiuni — mai toți au fost ajutați de Mocionești, căroră rămânându-le credincioși și statornici în iubire și alipire nefățarnică, și astădi le datorese ajutorul însemnat, ce-l primesc dela Domniile lor patru tineri studenți, dintre locuitorii Maidanului prin veteranul nostru naționalist „taica“ *Babeș*. Cu ce alta dic, am puté să ne arătăm stima, iubirea și mulțămirea noastră, decât cu aceea, că ne vom ruga cu umilință bunului Dumnezeu noi, și vom învăța și noi pre fiil noștri, întocmai așa, cum ne-au învățat pre noi părinții noștri, a se ruga și ei îndurătorului Dumnezeu pentru odihna sufletelor răpo-

sașilor în Domnul a membrilor nobilei familii de Mocsonyi, ér pentru cei vii vom ruga întot-deuna pe prea bunul Dumnezeu, ca să ni-i țină sănătoși încă mulți ani, sporindu-le familia și averile, ca așa, precum până acuma, așa și de aci înainte, din generațiune în generațiune să pötă fi ca părinții și moșii lor, conducătorii noștri și ai santei nostre cause romănesci.

În fine rugăm pe bunul Dumnezeu să mângăie inimile întristate ale nobilei familii, și să trimită pe ângerii săi păzitori, ca să apere de tot rēul pe scumpele odrasle, rămase orfane de scumpul lor părinte și bunul nostru mecenate *Eugeniu de Mocsonyi*.

Măidănenii mulțămitori.

SCIRILE DILEI.

— 2 (15) Iunie.

Manifestația Grecilor pentru regele Carol și pentru Românii. Diarele cretane, — după o depeșă sosită din Canea — spun, că după marile demonstrații făcute la Camera cretană pentru unirea cu Grecia, o mare mulțime s'a dus pe la consulatele de acolo strigând: „Voim unirea cu Grecia! Trăiescă Grecia! Trăiescă regele George! Trăiescă regele Carol, aliatul său! Trăiescă aliații noștri români!“

Botezul prințesei Jolanda. La Quirinal (Roma) urmază pregătirile pentru botezul prințesei Jolanda. Botezul va fi administrat de monseniorul Lanza, asistat de capelanii monseniori *Mattei, Niti și Bianchi*. Serbările publice cu ocașiunea botezului, vor începe cu un concu de dare la semn. Așî, Sâmbătă, 15 l. c. ziua botezului, 7000 de copii de ambele sexe, aparținând școlilor și institutelor din Roma, vor merge la Quirinal, ducând flori spre a-le face omagiu nou născutei. Duminică se va da o serbare de gimnastică la Velodrom, la care va lua parte compania ciclistă a reg. 5 de vânători. Marți sêra, retragere artistică cu torțe. Ea va străbate Corso Umberto, stratele Națională, Quirinal, Consulta, Termini, și Cernaia. Retragerea se va compune din diferite grupuri, primul va purta în triumf maroa Romei și acelea ale principalelor orașe italiene; vor urma șapoi grupuri de stele iluminate cu colorile naționale, armele Savoiei și Muntenegrului, candelabre, medalióne, margherite luminoșe, evantaie japoneze, steaguri luminoșe italiene și muntenegrene, apoi obeliscuri și în fine o mare armurie de Savoia. La 20 st. n., va fi o adunare a taturor musicelor; la 23 va fi inaugurată piața Umberto I cu mijlocirea societății gimnastice, ér la 24 st. n., se va forma un mare cortegiu patriotic, care va străbate orașul până la Quirinal. Sêra, la

lovi de olaltă, până ce toți dinții le picară din gură. Atuncî căpăanii se rugară de ertare și le deschise pörta.

Intrând în curte, să băgară în odaia împărătesei. Ea îndată-ce sciu, că după-ce au ostenit la ea, îi îmbiă cu loc, și le dișe să fiă cu puțină răbdare, că în scurtă vreme le va pune ceva de mâncare.

„Mănc tôte“ să bucură fôrte, că era de mult de când n'a fost mâncat, și-i corăia pântecile.

„Sciu tôte“ însă părea a fi cam supărat, și cum nu, când în loc de mâncare, ca și care se pune la ómeni, ea le puse șerpi fripți și carne de lup și de vulpe. „Mănc tôte“ însă, care nu se îngreșoșă de nimica, mâncă nu numai șerpii și carnea cea de lup, dér de vie înghiți și măța împărătesei, care miăuna sub masă, ca să-i fișe și ei atare bucățică.

După-ce „Mănc tôte“ s'a săturat, să sculară dela masă; ér împărătesă, care chiar atuncî intră în odaia, le dișe, ca să-i urmeze în armăria, să le arate cele mai noue tunuri. Ei să duseră. Vêdând tunurile „Pot tôte“ o întrebă, că preste câte mii de stăngenți slujesc, acele. Împărătesă îi spuse, că peste 15 mii. Prea puțin, răspunde „Pot tôte“; la noi o cătană

de rënd cu mâna trebuie să pötă asvirii mai departe.

— Nu cred! răspunde ea.

„Pot tôte“ luă tunul cât fû de mare și-l asvirii de cădû drept în marea cea ferbinte.

Împărătesă se miră, căci și ea avea cătane voinice, dér așa ca Viorel, care are cătane ca „Pot tôte“, nici n'a vêdut, nici n'a auđit.

De aci se duseră la casa țerii, aci își arată ea ministrii și învățații țerii. La întrebările lor răspundea „Sciu tôte“, dér când el le puse acelora întrebări, să uitara unii la alții, că nici unul nu-i scia răspunde, întrebări de aceea nu mai auđiră ei până atuncea.

Împărătesă credênd, că în țera lui Viorel vor fi toți ómenii ca „Sciu, Pot și Mănc tôte“, să învoi, să-i fiă soția. În ziua următoare le fû nunta. dér de astă-dată nu le dete șerpi fripți și carne de lup, ci mâncări alese și beuturi de cele mai bune. Cele două țeri le împreunară într'una și cu șipa*) sedeau în țera împărătesei, cu șipa în a împăratului.

După nuntă împăratul și împărătesă

*) Cu șipa — cu orile, odată aci, altă dată în alt loc.

se duseră în vedere la împăratul Piticilor, a căruia împărăție era în mijlocul mării roșii, căci țera acestuia era în vecinătatea țerei lor.

Împăratul acela îi primi cu tötă bunăvoința. Fata lui încă era veselă căci óșpeți atât de plăcuți și de frumoși de multă vreme n'au intrat în casa lor.

Intr'aceste la împăratul intră și ministrul său, Ziorel, care îi aduse niscoe scrisori, ca să-și scrie numele sub ele.

Ziorel își luă cărpa ce i-o dete Sfânta Vinere, să se ștergă cu ea la frunte de sudori. Viorel vêdendu-i cărpa, îl rugă să o potrivescă cu a lui. Ziorel i-o dete, ér Viorel o potrivii și-apoi se aruncă la el în grumaz și-l sărută dulce, că pe pământ necunoscut s'au cunoscut că s frății.

*

La luna după acesta Viorel cu muerea sa și cu ministrii lui au venit la cununia și la nunta fratelui său, care și-a căpêtat de soția pe fata împăratului, că poporațiunea țerei așând despre el, că are frate împărat, s'a învoit ca împăratul să-i deea fata de soția.

Ca să nu lipsescă nici părinții, și frății lor dela nuntă „Pot tôte“ s'a dus după ei. Pe toți, 101 la număr, de vreme

ce frății singuri erau 99, ér cu părinții lor 101, îi băgă într'o desagă, pe care luându-o de-a umăr, se luă la drum, și nu se opri până-ce ajunse la casa cea de nuntă cu ei.

Când să vêdură, de bucuria nu numai că rideau, fără și plângeau. Sfânta Vinere cu bunicul ei i-au fost nănași.

La cină, ea într'o vorbire frumoșă le pofți traiu fericit și viață lungă, și ca adaus spuse și aceea, că toți ómenii, cari înainte de vreme v'or avé pâr cărunt în cap, să scie, că vor fi fericiti, cum fericiti au fost și acești doi frății, căroră Dumnezeu sfântul le-a încăruntit jumătate pêrul capului.

Oaspeții toți strigară: „Să trăiască!“ Lăutarii începură a trage cu arcușurile, și se apucară cu toții la dans, da jucară, până ce le picară călcăiele dela încălțăminte, că o nuntă atât de veselă de mult nu s'a prea întemplat între ómeni.

Eu unul n'am fost acolo, de încăruntit însă încăruntesc și eu, și încă înainte de vreme, și totuși nu-s prea norocos, dér pôte să fiu de aci încolo, că am vreme până voi încărunti de tot...

De nu-i așa

Voi o spune-ți cum îți vrea.

Chiuag, 1901. *Antoniu Popp.*

Pinoio, va fi o serată nocturnă în grădina comunală, care va fi iluminată de 40.000 lămpi de diferite culori. Musicele vor cânta peste tot locul.

Jertfele banditismului bulgar. Diarul „Il Nuovo Funfula” din Roma publică următoarea telegramă din Viena: „Se anunță din Salonic, că săptămâna trecută doisprezece notabili turci, români și chiar un bulgar, au căzut sub pumnalul Bulgarilor, pentru-că au refuzat de a da sume de bani agenților comitetului macedonean revoluționar din Sofia. Cadavrul uneia dintre victime, un anume Taso Candar, din Frastena, a fost găsit oribil mutilat.”

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat următoarele sume: Dela „Sentinela” institut de credit și econ. din Satul-nou (Bănat) 10 cor., ér delat Societatea de lect. I. Fopasu a studenților dela gimnaziul gr. or. român din Brașov cor. 64/91 (o parte a venitului curat dela ședința publică din est-au.) Primăriea donatorii cele mai călătorese mulțămite. — Direcț. școl. medii gr. or. române din Brașov.

Adunări. Pe ziua de 1 Iulie n. c. este convocată la Cu eu adunarea gen. a Asociațiunei desp. XVI sêlăgean-chioran; tot atunci se va ține acolo și adunarea gen. a Reuniunei femeilor române sêlăgene.

Părechea regală română în Sinaia. M. M. L. L. Regele și Regina României vor lua reședința de vară la Sinaia cu începere de Marțea viitoare.

Grevă în Reșița. În Reșița montană a izbucnit de mai multe zile o grevă a muncitorilor. Greva — după cum ni se scrie din Reșița — continuă încă. Vărsări de sânge, după cum s'a scris în unele foi, nu s'au întâmplat. Față de miliția și gendarmii, lucrătorii se portă cu respect. Nemulțumirile a îndreptată în deosebi contra administratorului suprem Eb-rhart, care multe a promis și puțin a făcut. Cu ziua de azi toți lucrătorii au intrat în grevă. Numai topitoarele mari, cari nu pot fi stinse, mai țin foc. Lucrătorii n'au de gând a se apuca de lucru, până ce nu li-se va satisface justele pretensiuni. — După scrierile foilor din Peșta administrațiunea minelor le a acordat lucrătorilor 10 ore pe zi ca darată a muncii, dăr nu vrea să le împlinescă și alte cereri, precum aceea ca să aibă mai mult timp de odihnă peste amiază. În urma încăpăținării lucrătorilor direcțiunea le-a dat timp de cugetare până Marțea viitoare. Dacă până atunci nu vor reține munca, li-se va da drumul. Pentru cazul acesta s' crede că timp de trei luni de zile minele vor fi închise, încetând totă lucrarea în ele.

Convenția româno-turcă. O iradea imperială turcească ordonă delegaților otomanii să sifrăscă, cât mai repede, negocierilor pentru încheierea unei convenții comerciale cu România, Serbia și Grecia.

Persecuția mohamedanilor din Bulgaria. Din Sofia se depeșază, că populațiunea mohamedană din Bulgaria protestează în contra persecuțiilor autorităților bulgare. Turcii bogății sunt siliți să emigreze părăind totul. Câte-va moschee au fost închise. Funcționarii de stat mohamedani sunt licențiați.

Rusia și condamnații bulgari. Se asigură, că ambasada rusă din Constantinopol ar fi prezentat la Yldiz Kiosk o listă a tuturor Bulgarilor arestați, în cursul lunilor din urmă, în vilaietul Andrianopol, și ar fi cerut liberarea celor, cari n'au fost încă judecați sau condamnați.

Pentru bibliotecă școlară. On. Redacțiune! Rog binevoii a da loc următoarei mulțămite: D-l Simion Samoila, teolog absolut, de present contabilul institutului de credit și economii „Munteana” din Ofenbaia, a binevoit a pune în folosul bibliotecii noastre școlare din Valea-Geogelului 25 opuri de diferiți ramii, cari fac o parte însemnată între opurile bibliotecii noastre școlare. Stefan Ivașcu paroch rom. gr. ort. în Cheia-Rimețului ne-

trimis bibliotecii „noul Testament”; un op voluminos și vechi, tipărit la anul 1648 în Alba-Iulia. Mă simt plăcut îndemnat a aduce și de astă dată St. donatorii profunză mulțămite pentru sprijinul dat. Valea-Geogelului, la 25 Maiu 1901. Vasiliu Jina, învățator.

Injunghiat la comandă. Se scrie din Eperies, că în satul Sebeș economul Ioan Fenyici a fost injunghiat de un infanterist din regimentul 67 de infant. Lucrul s'a petrecut astfel: Fenyicos s'afia sêra pe la 7 ore cu fiul său, un artilerist, înaintea unei cărăme. Ei vorbiau împreună. De-odată iese din cărămă un caporal și un infanterist, amândoi cam trăsniți. Caporalul vădând pe tânărul artilerist, îl luă îndată la refec și-l întrebă, deocă are permisiune de a petrece înafară de casarmă. În locul lui răspunde tatăl său, că înainte de orele 7 sêra nu e nevoie de o asemenea permisiune, și dișe, că caporalul n'are dreptul, de-a trage la răspundere pe fiul său. Mâniat foc din cauza acestui răspun, caporalul porunci infanteristului de-a injunghia pe bătrânul Fenyicos și acesta n'avu altă trebă, ci beat cum era scose baioneta și-o înfipse în peptul economului. Contra soldatului s'a pornit îndată cercetare penală.

Excursiune. Societatea sodalilor români „Lumina” din Brașov își va face mâne Dumineca, excursiunea în Stejeriș. Plecarea va fi din Gróverii la ora 1 p. m. La cas de timp nefavorabil, excursiunea se va amâna pe Dumineca viitoare.

Recensământul în Bulgaria. Éta datele ultimei statistice a populației principatului bulgar: sex masculin 1,904,270 și sex feminin 1,828,919, sêu în total 3,733,189 suflete. Numărarea poporului din 1887 și 1892 au dat următoarele rezultate: În 1887 au fost 1.502.389 de sex masculin și 1,158,986 de sex feminin, sêu în total 2,761,375 locuitori; în 1892 au fost 1,691,626 de sex masculin și 1,620,087 de sex feminin, în total 3 milioane 311,713 suflete. Noul recensământ dá pentru populația Sofiei 38,244 bărbați și 29,676 femei, sêu în total 67,920 locuitori.

Ciclón maritim. Alaltăieri a avut loc în apropiere de Constanța un rar fenomen între lacul Sarighiol și mare, în dreptul fașiei de drum, ce duce la Mamaia. Martorii ai acestui fenomen îngrozitor povestesc următoarele: De-odată, pe când ne găseam pe drumul Mamaia, care e unptic de uscat între lac și mare, observăm cum un nouel în forma unei trompe se lăsa pe pământ și cum venind în contactul a doi curenți în sens perpendicular pe verticală, a început a se înviri cu o repeziune uimitoare. Învirtirea la început a avut loc pe prund, unde se auzi un vuet infernal însoțit de șuerături, ér nisipul și ierburile smulse din rădăcinii ridicându-le la înălțimi colosale. Când se precipită în mare, un tunet puternic, egal cu acel produs în urma trăsnetului, rêsună, zăriindu-se o colónă formidabilă de grosimea unei uriașe clădiri, că se înalță pe sus, ér în locul apei dislocate năvăliră valuri mari spre ai lua locul. O rață, ce se găsea plutind, a fost luată pe sus și nu s'a mai vădat. Trompa în virtejul ei eșind din mare pe uscat produse același vuet și luând direcția Ghiolului produse din nou un tunet, care ne încremeni pe noi și pe un cioban de oi, care spunea, că numsi acum 10 ani a mai avut loc un asemenea fenomen, când transformă o barcă în puzderii, ér cei doi baroagii tătari răpiindu-i s'au găsit peste opt zile în bucațele.

Inundațiile din Galați. Scirile din Galați (România) anunță, că Duminecă s'a produs o ruptură de nori care a inundat cu desăvîșire întregul oraș. Tôte strășile erau transformate în nișe imense lacuri, circulația a fost cu desăvîșire întreruptă, ér valurile de apă, cari curgeau cu furie, au stricat cu desăvîșire pavagiile și liniile tramvaelor. În mai tôte cartierele, casele și pinnțele au fost inundate de apă și întregul oraș are un aspect dintre cele mai dureroșe. În special, populațiunea, din valea Badălanului și locuitorii din partea por-

tului, au fost cei mai încercați în acest desastru. Autoritățile locale au dat și continuă a da populațiunei tot ajutorul putincios.

Mulțămite publică. Subscrisul mulțămesc următorilor d-ni din Gherla pentru ofertele maritimose în favoarea edificării școlii confesionale din Șireag. Ioan Papiu preposit 4 c., Alexandru Bene canonic 3 c., N. N. 2 c., Ioan Georgiu canonic 3 c., Ioan Ivașcu 2 c., Dr. Ramonțai 2 c., Alexandru Nemeș jude pens. 2 c., Petru Fabian profesor teol. 2 c., Alexandru Getie prof. teol. 1 c., Alexandru Lemenyi protop. 2 c., Martin Cămpian curat. 2 c., Ioan Vaida prof. prep. 1 c., Alexandru Ancean s.-jude 4 c., Vasilie Pordea prof. teol. 2 c., Ioan Boer învățator 1 c., Ilar. Boros prof. prep. 1 c., Octavian Domide prof. teol. 1 c., Andrei Todoran tipograf 2 c. Iuliu Karsai prof. gimn. 1 c., Ioan Hodorean preot 1 c., Ioan Hossu 1 c., Ioan Melian preot 1 c., Suma 41 corone. — Din Deșiú Ioan Vele protopop 10 c., Dr. Ioan Sliam 2 c., Dr. Ioan Cherecheș 2 c., Dr. Liviu Micșia 2 c., Teodor Haman 4 c., Dr. Alesandru Chereștes 2 c., Eugeniu Salca 1 c., Georgiu Sulian proprietar 2 c., Ioan Jichisan propr. 2 c., Dr. Clemente Barbul avocat 2 c., Ioan Rus învățator pens. Șintereag 1 c., Dr. Ioan Mihali adv. M. Siget 2 c., Dr. Emil F. Negruțiu medic Blașiú 4 c. — „Oravițiana” bancă în Oravița prin domni I. Traila și Vasilie Marginean 10 c., Achim Maniu oficial militar la reg. 15 în Sarajevo (Bosnia) 2 c. Suma 48 corone. — Șireag în 15 Maiu 1901, Petru Mureșianu Șireganul colectant.

Un tinér concediat pentru urite-nia sa. Consiliul de revisiá din Nimes (Francia) a scutit de armată pe un tinér, care era forțe urit, pe motiv, că soldații regimentului în care ar fi trimis acel recort, n'ar avé de cât sê-l privescă spre a se strimba de ris, ceea-ce ar strica disciplina.

Têrg de lână în Mișcolț. Se aduce din partea camerei comerciale din loca cunosciunță, că târgul de lână dela Mișcolț în anul acesta se va ține la 19 Iunie n. — Avis celor interesați.

Orfeu Trupa Angelo Fregoli, care dá în fie-care sêra reprezentațiunii în salonul de sticlă dela hotel „Pomul verde”, va da azi (Sâmbătă) și mâne (Duminecă) reprezentațiunii alese. Poimâne (Luni) 17 l. c. se va da o reprezentație pentru domni. Incepul la 8 ore sêra.

Concerte. Musica orășenescă va concerta mâne, Duminecă, la restaurantul din Dêrste. Tramvaiul pleacă la Dêrste la orele 2:42 din piață și la 3:40 d. a. și se întorce din Dêrste la 8:50 sêra S'au luat măsuri pentru a fi vagóne suficiente pe sêma publicului. Incepul concertului la 4 $\frac{1}{2}$ ore sêra. Intrarea 60 bani. Aceeași musică va concerta Luni, 17 Iunie n. la 5 ore d. a. pe promenada de jos.

— Tot musica orășenescă va concerta azi sêra la Caffé Boulevard (Villa Kertsch). Incepul la 8 ore sêra. Intrarea 60 bani.

Ordinea examenelor

la școlu comercială superiôră gr. or. rom. din Brașov.

Esamenul de maturitate se va ține în zilele de 13 și 14 Iunie v. a. c. în sala festiva a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii.

Esamenele de clasă se vor ține în sala de desemn în zilele următoare dela 7—12 ore a. m. cum urmază:

Miercuri, în 20 Iunie v. Cl. I comercială: 1) Religiunea (Dr. St. Stinghe); 2) Româna (A. Bârseanu); 3) Istoria (G. Vățășan); 4) Matematica (A. Ciortea).

— **Joi,** în 21 Iunie v. Cl. II comercială: 1) Religiunea (Dr. St. Stinghe); 2) Româna (A. Bârseanu); 3) Cunoscințe de drept (I. Socaciú); 4) Aritmetica comercială (I. C. Panțu); 5) Francesa (I. Pricu).

— **Vineri** în 22 Iunie v. Cl. I comercială: 1) Fizică (A. Ciortea); 2) Francesă (I. Pricu); 3) Principii com. (I. Socaciú); 4) Germână (I. Pricu).

— **Sâmbătă** în 23 Iunie v. Cl. II comercială: 1) Maghiară (A. Banciu); 2) Matematică (A. Ciortea); 3) Geografiă (G. Vă-

tășan); 4) Chemie și Meroeologiă (A. Văicu).

— **Luni,** în 25 Iunie v. Cl. I comercială: 1) Maghiară (I. Pricu); 2) Aritmetica com. (I. C. Panțu); 3) Geografiă (A. Bârseanu).

— **Marți,** în 26 Iunie v. Cl. II comercială: 1) Economă (I. Socaciú); 2) Germână (A. Văicu); 3) Istoria (G. Vățășan).

Vineri, în 29 Iunie v. după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1900/901 distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului școlar în 29 Iunie, fie-care școlar va primi testimoniu școl. și un exemplar din Anuarul școlii. Școlarii absenți nu vor primi Anuarul școlii.

La esamenele acestea, preum și la festivitatea de încheiere a anului școlar, sunt invitați cu tótă stima părinții, amicii și binevoitorii acestor școle.

Brașov, în 1 Iunie v. 1901.

Direcțiunea.

Reuniunea învățătorilor români

dela școlile confesionale ort. române din protopopiatele Aradane I—VII.

(Convocare).

Conformându-ne dispozițiunilor §. 23 al statutelor, și ținând cont de concludul XIII al conferinței premerse, convocăm membrii despărțământului, și pre toți binevoitorii și sprijinitorii învățământului, la a II a conferința din anul administrativ curente, ce se va ține în șoola noastră confesională din comuna Tornia, Marți în 13/25 Iunie a. c.

Programa: 1) La 8 ore a. m. asistare la chemarea Duhului sfânt; 2) Ascultarea esamenului în șoola locală; 3) Deschiderea conferinței; 4) Constatarea presenților; 5) Raportul presiului; 6) Reflexiuni la esamenul ascultat; 7) Disertațiunii și prelegeri practice; 8) Inscrierea membrilor noi; 9) Propuneri și interpelări; 10) Fixarea proximei conferințe; 11) Autenticarea protocolului; 12) Închiderea conferinței;

Arad, la 1 Iunie st. n. 1901.

Ioșif Moldovanu
președinte,

Stefan Roja
secretar

Esamene la sate.

Cerna, 31 Maiu.

În 19 Maiu 1901 st. v. s'a ținut în comuna Cerna, protopresbiteratul Buziașului, diecesa Caransebeșului esamenul, final al anului școlastic sub președința Prea On. Domn Ioan Pepa protopresbiter tractual însoțit de Stim. Domni: Ioan Marcu comisar școlar și Iacob Dabici preot local. Ca óșpeți au participat On. d-ni Ioan Stefanescu preot în Berini și O. D. Chirh Ferenti notar cercual în Stamura Rom. Afară de aceștia comitetul paroch., antistia comunală, precum și un număr forțe mare de popor, care deși sala de învățământ e destul de spațioasă, totuși n'a putut încape pre toți cei preșenți, ci o parte mai priveau cu nerăbdare prin coridor și pe la ferestrii.

Sala de învățământ a fost împodobită pe dinlăuntru cu flori și buchete de flori, pe din afară cu stejari verzi, ér elevii și elevele în vestmintele cele sêrbătorești îmbrăcați fiind, curăței și sprintenei, apareau ca nișe ingerași.

Merită laudă progresul cel prea îmbucurător, ce l'a făcut iubitul și zelosul nostru domn învățator Iuliu Putcovici cu tinerimea școlară din tôte șese despărțământele în numărul de 32 elevi și 36 eleve. Răspunsurile școlariilor examinați din tôte obiectele de învățământ au fost atât de esacte și la înțeles, încât au pus în uimire întreg publicul adunat.

După terminarea esamenului Prea On. Domn protopresbiter prin o cuvântare alêsă mulțumi învățătorului pentru zelul desfășurat și declară esamenul de forțe îndestulitor.

G. S.

Din Bihor, Iunie 1901.

Onor. D-le Redactor! In 3 Iunie n. adecă a doua zi de Sf. Rosalii, s'a ținut examenul public de vară în școala română gr. cat. din *Beliu*. Esamenul s'a început la 3 ore d. p. La intrarea M. O. D. protopop în sala de învățământ s'a cântat de către școlarii tropariului Rosaliilor, ér școlarul I. Nistor a ținut o vorbire către d-l protopop.

După aceea s'a început esaminarea din toate obiectele. Răspunsurile au fost înveselitoare pentru noi, cari așa un examen n'am avut, decât acum, mulțumită sirguinței ce și-a dat-o neobositul nostru d-n învățător Augustin Pop.

Mulțămirea, ce ni-a procurat-o esamenul, a fost încât-va stricată prin unele întrebări cam curioase ce s'au pus elevilor din religiune din partea protopopului. La întrebări însă a răspuns un alt domn protopop par'că sfinția sa ar fi școlar, și încep să-și desfășoare știința în ale dogmelor. Bine ar fi fost și așa, decât nu s'ar fi pus o întrebare, care se atinge și susceptibilități confesionale.

Un participant.

Drepturile și datorințele învățătorilor confesionali români.

Am la mână un exemplar din această carte, unică la noi și de nepus folos pentru școlă și factorii săi.

O nouă apariție literară-pedagogică, care umple un prea simțit gol în viața școlilor noastre.

„Am adunat — dice autorul ei, colegul *Conda*, — la un loc tot ce am creșut, că e bine să cunoască învățătorul, atât referitor la afacerile sale interne școlastice, cât și la referințele sale sociale“.

Opul, prin urmare, e merit a fi în folosul învățătorilor și învățătoarelor de ambe confesiuni, al preoților ca directori școlari, al oficiilor protopopesci, membrilor senatelor școlastice și al tuturor amicilor școlii, interesați de referințele sociale ale învățătorilor.

În special însă, învățătorii români pot fi satisfăcuți, că au ajuns a-și vedea „drepturile și datorințele“ lor, culese și legate mănunchi, ceea-ce denotă progres școlar și înaintare culturală.

Mișcarea literaturii școlare respective pedagogice, arată gradul de cultură la care a ajuns statul învățătoresc. Învățătorul ca factor cultural, trebuie să țină cont de lozincă culturii, care este: *progresul*.

A concurge cu obolul nostru la această operă sublimă e o îndatorire, dela care nu ne putem retrage, căci acesta ni-o impune chemarea noastră, care cuprinde în sine cunoșcerea și predarea elementelor tuturor științelor, o pretinde mai vârtos ambițiunea noastră personală, societatea în mijlocul căreia ne învârtim, precum și reputația statului din care facem parte și în fine o reclamă prestigiul școlii române.

Și cu toate acestea, *indolența* noastră față de ori-ce publicațiune din domeniul literar pedagogic, a ajuns nejustificabilă și va trebui să recunoștem cu toții necualificabilul indiferentism, care-l manifestăm față de ori ce, apare pe acest teren.

Am recunoscut și accentuăm neîntreput, cum-că învățătorul nu se poate lipsi de o foie de specialitate. Am avut una și a dispărut.

Ne viațăm neîntreput, că suntem și cu puține excepțiuni, neabogați în sémă și că învățătorul român n'a ajuns a se bucura preste tot de ceea stimă, de acel respect și de acel sprijin în acțiunile sale, de care ar trebui să se bucure; ér scrutând manifestările statului învățătoresc preste tot, vom recunoșce, că vîna o purtăm mai mult noi înșine.

A scrie și eda o carte pentru învățători, însemnă a risca ostenelă și bani, dér mai vârtos a avé însuflețire și dragoste față de statul învățătoresc. Indolența dascălilor a mușcat adănc în însuflețirea multora, cari lucrau și sacrificau pentru școlă și factorii ei.

Sprijinul ce-l întempină toate opurile pedagogice, menite a pune dascălii în curent cu lumea și avântul pedagogic, e foarte neînsemnat.

Cu acestea salut din parte-mi apariția opului d-lui *Conda*, care n'ar trebui să lipsescă din mâna nici unui învățător.

Pățitul.

Costumul de gală național român.

Dilele aceste a apărut în „Drapelul“ din Timișoara descrierea următorului episod interesant din anul 1860, în legătură cu-o reminiscință relativă la costumul național român:

Un diar din Budapesta enaréză ceteritorilor săi un episod din viața mult regretatului Eugen Mocsonyi, care însă dela început până la sfîrșit nu corésunde alevărului. Țin decî să restabilesc prin aceste șire adevărul, mai ales, că episodul din cestiune ne desfășură un capitol interesant din frământările tinerimei noastre în pragul erei constituționale.

Pentru restabilirea adevărului țin să constat, că la anul 1859 nu Eugen, ci Alesandru Mocsonyi a fost înscris la universitatea din Budapesta; Eugen era pe atunci gimnasist. Adevăr e, că nu la anul 1859, ci la 1860 tinerimea maghiară dela universitate a început a purta vestminte maghiare și după ea totă societatea, chiar și aristocrația maghiară, s'a îmbrăcat în vestminte sinorate, pantalonii strîmți, Zrinyi ori Atila și luda, apoi cisme cu pintenți chiar și vara, în oalduna cea mai mare, érá femeile purtau cepse maghare și prustlic sinorate.

Simțul de naționalitate al Maghiarilor atunci a izbucnit cu totă puterea la tinerime. La universitate au provocat tinerii maghari și pe Români să nu-mai porțe vestminte nemțesci și cilindru, par'că aceia ar fi vestminte usitate în totă Europa la popórele civilizate; Românilor însă li-au dat concesiunea (?) că decât nu voesc a purta vestminte naționale maghiare: să porțe românesci, și în prima lină pe bogatul Alesandru Mocsonyi, ca descendent al unei familii, care avea concesiuni cu aristocrația maghiară, l'au luat la întrebare pentru vestmintele nemțesci, la ce Alesandru i-a achitat simplu cu răspunsul, că și haína și cultura lui este europenă și el singur are să dispună și cu banii săi și cu gustul de a-și cumpăra haine după voia sa liberă și că nu se supune nici unei silințe ori terorizării. În urma ac-steia simțul de dreptate, egalitate și cultură a tinerilor maghari s'a revoltat și într'un conventicul secret au făcut complotul, ca în o zi hotărîtă, după sfîrșitul prelegerilor, să se răs bune asupra lui Alesandru Mocsonyi.

Când odată profesorul, mi-se pare Konek, la finea prelegerii a părăsit catedra și tinerimea eșea din sală, chiar în pragul ușei când Alesandru Mocsonyi voia să-și pună cilindrul pe cap, un turist maghiar a dat strașnic cu pumnul în cilindrul lui, încât pălăria i-a acoperit capul și fața lui Alesandru. Atunci Alesandru cu mare anevoiie s'a mântuit din cilindru și în pragul ușei întorcându-se înderept c-începe mai aprópe i-a urmat după el i-a dat o palmă strașnică. Acesta a fost Béla Kormos, decedatul notar public reg. din Budapesta. La acesta apoi a erupt o furie gróznică din partea iuriștilor maghari și între strigări asurđitoare: „aruncați-l pe feréstră“ (al doilea etagiu), erau să-și săviréscă planul diavolesc. În învâlmășala cea mare, ajutorul a cător-va tineri români, cari erau de față, nu era destul de-a zădărnici planul iuriștilor maghari, dér a ajutat dreptății un incident neașteptat, și anume, chiar în momentul critic venise pe trepte în sus profesorul Gusztav Wenzel, pe care adese-ori îl întimpina tinerimea cu cântecul: „der Wenzel kommt, der Wenzel kommt, der Wenzel ist schon da“. Acesta vedénd învâlmășala, și creșénd, că éráși se va începe cântecul umoristic, voios ca tot-déuna cum era, a dis el cu voce înaltă: „der Wenzel ist schon da“, hát maguk amici miért lármaznak?“ (de ce faceți atăta larmă amicilor?) și când i-s'a spus cauza: Wenzel l'a luat pe Alesandru Mocsonyi în scutul său și de brațe. Ast-fel a scăpat Alesandru și nu Eugeniu Mocsonyi de furia tinerilor cavaleri.

Se înțelege de sine, că de aci a urmat apoi și duel, și Alesandru Mocsonyi n'a mai stadiat la universitatea din Budapesta, ci începénd dela cel mai de-aprópe semestru, la Viena, unde a luat și doctoratul din științele juridice.

Așa s'a întemplat tot lucrul și nu precum dice jurnalul maghiar.

Ferberea tinerimei maghiare ius a avut și pentru Români partea sa cea bună. Anume, s'a propagat ideea de port național și printre Români, dér de-ocamdată nu se scia: cari și cum sunt vestmintele naționale românesci.

Întrebarea acesta decî a fost ventilată la inițiativa lui Dr. Atan. Marienescu în societățile și jurnalele românesci, în „Gazeta Transilvaniei“, „Fóia pentru minte inimă și literatură“ și în „Telegraful Român“ fără de a-se pute constata definitiv.

Aci éráși ni-a ajutat un incident neașteptat la deslegarea definitivă a cestiunei portului românesc. Anume: dómna văduvă Stoica (sócra decedatului Dr. Aurel Maniu) primise pe atunci din Paris portretul lui Mihail-Viteazul în forma precum el este cunoscut de pe acel timp în Ungaria și Transilvania.

Acel portret s'a retipărit prin artistul Rohu din Budapesta în 1000 esemplare și s'a vëndut prin toate părțile locuite de Români câte cu 1 fl. cu scopul de a se ajutoarea din venitul curat renumitul pictor-artist Nicolae Popescu născut în comitatul Caraș, comuna Zorlențu-mare.

Cu puțină strămutare după acest portret s'au făcut vestmintele naționale românesci. Ciabêțul cu peană de curcan la capet de-asupra era încât va îndoiat, haînele de post-av alb erau provédute cu șinóre vinete după forma Atiliei, pantalonii strîmți, și cisme cari nu ajungeau până la genunchi. Mantaua în forma ce-i maghiare asemenea era făcută din postav alb înșinorat cu vênăt deschis. Se înțelege, că n'a lipsit nici sabia.

Dintre tinerii dela universitate Alesandru și Eugeniu Mocsonyi, Atanasie Marienescu și alții au fost cei dintâi, cari au purtat vestminte de aceste în Budapesta. Atât de frumos și plăcut la ochi a fost costumul național românesc, că adeseori i-am auzit pe universitarii Maghari espi mându-se, că de-a ei n'ar fi maghari, bucurós s'ar îmbrăca în costum românesc.

La anul 1860 începuse a izbucni în totă țera, înainte de diploma din 20 Octemvrie, idea de libertate constituțională, naționalitate și restituirea legilor din 1848, dér apoi și mai puternic s'a manifestat acesta după publicarea diplomei împărătesci, până când în anul 1861 s'a denumit un minister constituțional ungar și comiți-supremi prin toate comitatele.

Dintre Români din Bănat și Ungaria erau comiți-supremi: Emanuil Guszti în Caraș, Man în Maramurș. Dintre deputații di-ștei din 1861 au purtat vestminte naționale românesci: Ioan Faur, Aloisiu Vlad, Filip Pasou, Aurel Maniu Andreiu Medau, Vincențiu Babeș, Gavril M hályi, Vincențiu Bogdan, Ioan Popovici Deseanu, ér în comitatul Carașului: Ioan Vas, Alexandru Atarasiu, Dr. Atanasie Marienescu, Dr. Dimitrie Hațegan, Iuliu Petric, Vasile Brediceanu, Niță Pop și alții o mulțime din ei. În vestminte de gală românesci s'au prezentat ei în parlament și în sala comitateusă.

Fuit. A fost și nu mai este costum românesc dela anul 1867 încóce.

Munca.

Ceea-ce susține pe om în lupta pentru traiu, precum și ceea-ce îl face să reușescă și să înainteze, este munca. Nu se poate nici un început bun, fără muncă. Omul, fiă că lucréză pentru sine însuși și familia lui, fie că face parte dintr'o asociație óre-care, nu poate să vadă întreprinderea sa reușită, decât nu va munci. Munca conduce totul: „lucruri și ómenii, popóre și guverne, domni și împérați“ dice Ioan Ghica interesantul scriitor de convorbiri economice. Cu toate că munca are un rol așa de însemnat în desvoltarea vieții noastre individuale și sociale, totuși n'a fost în tot-déuna bine considerată, nici vędută cu demnitate.

Disprețul pentru muncă, care încă se mai constată în zilele noastre, își are origina în societatea antică. Pe atunci se împărțiau ómenii în două clase: nobili, cari se ocupau cu științele, artele, răsboiul și politica; sclavi, cari aveau în mâinile lor comerțul, munca mânilor, în fine totă munca productivă, care era considerată ca foarte servilă și mai pe

jos de demnitatea omului. Acéstă credință era așa de înrădăcinată în sufletul celor vechi, încât cei mai mari învățați ai Grecilor și Romanilor nu se îndoesc, ca să o susțină. Pentru sclavi, munca mânilor, ér celor liberi, munca intelectuală. A munci pământul și mai ales a lucra cu un instrument séu a face comerț, era o muncă foarte josnică. Astfel de ocupațiuni înjosesc pe ómenii, cari se dedau la ele, scrie unul din acești mari învățați ai antichității grecesci.

Decă trecem la Români, găsim aceeași desconsiderare a muncii. Cicerone mare orator și scriitor al lor, merge chiar până a dice, că nu poate fi nimic nobil într'o cârciumă séu atelier.

Apropiindu-ne de timpurile noastre încă găsim disprețul de muncă manuală, dér din ce în ce mai puțin, după diferitele societăți...

Ori-ce fel de muncă e de o potrivă de cinstită și de considerată; ceea-ce o înjosesc, precum și ceea-ce o înaltă, este omul. Dela acesta atárnă, ca o profesiune séu meseriă óre-care să fiă considerată și respectată.

Ceea-ce e rușinos și injositor, nu e faptul de a alege o muncă séu alta, ci acela de a nu o exercita cu pricepere, cu demnitate și cu esacitate.

Decă e nedrept a judeca, că este josnică munca manuală și munca productivă, tot așa de nedrept ar fi să judecăm în sens contrar, decât să credem, că munca este numai munca mânilor și munca comercială. De câte ori nu s'au înviovătit învățații, că sunt nesce leneși; ómenii nefolositori, parasiți, cari trăesc din munca muncitorilor. Acesta e o greșelă, pe care o găsim și la cei vechi.

Strămoșii noștri plebei (clasa de jos), supărați în contra patricienilor (clasa de sus), că numai ei muncesc, odată s'au revoltat și n'au mai vrut să muncescă. Meneniu Agrippa le-a povestit atunci această fabulă: „Odată membrele corpului s'au resculat în contra stomacului; noi, dice ele, muncim, pentru ca să te hrănim pe tine; tu în tot-déuna dormi. Pentru aceea n'avem să-ți mai servim de loc; îndată-ce membrele n'au mai adus mănăcare stomacului, au slăbit și ele“.

Acéstă fabulă arată foarte bine, că nu se poate unii fără alții. Ce-ar pute muncitorul fără inginer? Zidarul fără arhitect? Descoperirile fisicianului și chimistului nu contribuiesc a mări bogăția tuturor? Tot așa și celelalte științe au folósele lor.

Toți muncesc în natură. Să ne uităm la animale; pasérea lucréză pentru a-și face cuibul, paianjul pentru a-și țese pânza, albina pentru a face miere, cănele pentru a apuca vênatul, pisica pentru a prinde șóreci. Aceași sfortăre o găsim la vegetale. Séménța se sfortéază pentru a ridica pământul, care o acopere și a eși la lumină și la aer. Omul nu poate scăpa de legea comună a muncii.

Fără muncă, omul ar peri în locul cel mai roditor, decât nu și-ar da ostenelă să-și însușescă lucrurile, care-l incunjură. Prin muncă au devenit statele țari și independente. Cu atât mai mult trebuie întinsă munca la noi, cu cât suntem un popor mic și avem nevoie pentru a ne susține în mijlocul celorlalte popóre și a ne păstra demnitatea și independența întrégă. Să înlăturăm toate prejudițiile și toate ideile greșite, cari călăuzesc societatea noastră; căci acestea ne înjosesc, și se le înlocuim cu credințe sănétóse și folositoare. Superficialitatea, care-i așa de întinsă la noi, să facă loc judecății libere și solide. Când am reuși a în-

vinge tot ce-i ușor și spulberatic în viața noastră, putem să sperăm, că vom atinge idealul dorit de toți.

Pentru această trebură se lucrăm și se considerăm ori-ce muncă onorabilă și respectabilă, să ne dedăm la mai multe ramuri de activitate, pentru a avea o împărțire proporțională a muncii. E de datoria mai întâi a celor luminați să organizeze învățământul relativ la astfel de munci și apoi a părinților de copii, cari trebuie să se îngrijescă din vreme să pregătescă o carieră solidă și demnă pentru copiii lor...

Ori-cât de bogată și de productivă ar fi o țară, mijlocele ei de existență fiind aceleași și numărul celor ce consumă crescând mereu, greutatea de viață se vor mări. Pe când în celelalte feluri de muncă, ori-ce muncitor nou, adăugat la munca câmpului ori la munca industrială va produce o utilitate oarecare, adecă va spori cantitatea de lucruri folosite pentru viața omului... Nicu un progres nu se poate face fără muncă.

(„Alb.”)

Povețe despre hrana țăranilor.

În biblioteca populară a administrației domeniului Coronei (România) a apărut o cărticică privitoare la hrana sâtenilor noștri. E scrisă de d-l doctor I. Felix, profesor la facultatea de medicină din București.

Cele 38 de pagini ale cărții, citeț tipărite, cuprind un material bine întocmit și îndestulător pentru sâteni. În ele autorul învederează populației rurale trebuința unei hrănituri potrivite cu ființa omenescă.

Vorbind de trebuința hranei, autorul asemănă corpul omenesc cu o mașină cu abaj. Pr-cum lemnele și cărbunii dau căldură mașinii și o fac să lucreze, așa și în corpul omului nu se produce căldură și putere fără o hrană potrivită. Gospodăria sâtenilor trebuie așa întocmită, ca ei în fiecare timp al anului să aibă o mâncare potrivită și hrănitore.

Nu e destul să ne umplem stomacul cu ori-ce fel de mâncare, ca să dicem, oă am mâncat bine. Parte din hrană se prefăce în corpul omului în sânge, carne și oșe; parte îi dă căldură și putere. E nevoie, dăr de-o mâncare îndestulătoare și bună, ca săteanul să se infripez; bine și să fiă sănătos și puternic.

Cea mai bună hrană o avem mâncând carne de vite, de paseri, ouă, lapte, brânză, pește. Cine mănâncă asemenea lucruri e mai sănătos și mai puternic, decât cei cari se hrănesc cu legume și cu buruienii (verdeți). Buruienile și fructele au prea puțină putere hrănitore. Se pot adăuga numai la alte mâncări, spre a-le face mai gustoase. Săteanul trebuie să se ferescă de-a folosi ca hrană lucruri stricate și muci-găite, cari aduc boala grele pe capul lui.

În timpul posturilor e lipsă de-o mâncare mai hrănitore, ca să nu eșim din post prea slăbiți. Mai ales copiii, femeile, cari alăptază și cele însărcinate sufer, decât nu li-se dă o hrană potrivită cu trebuința corpului lor. În post vom folosi mâncări ca: pâinea de grâu, de secară sau de orz, peștele, fasolea, mazărea, linte, cartofi, bobul, bine gătit, bătute sau sleite, adăugând la ele și unt-de-lemn, ulei de in sau de nucă.

D-l doctor Felix dă o deosebită atențiune gospodăriei sătesci și gătirii bucatelor, învățând pe săteană multe lucruri bune. Și în adevăr, că prin săteană se poate în mare măsură lecuia răul obiceiului hrăniturii neîndestulătoare a sâtenilor. Se cuvine în primul loc, ca săteanul să-i deshidă ochii școlă și cartea, cum să-i hrănescă copiii, bărbatul, pe ea și vitele sale. Săteanul trebuie necontenit să i-se spună, ce să facă, ca să poată avea sănătate și bună stare în casa ei.

Aceeași grijă o are autorul și de hrănirea copiilor mici. Nicu nu putea fi altfel. Ca unul ce a studiat atâția ani, în ce chip își hrănesc săteanul copiii, trebuia să le

vorbescă și despre acest lucru. Cea mai bună hrană a copilului mic e laptele mamei sale. Spre a fi bun și îndestulător e de lipsă, ca în timpul alăptării, mama să mănânce bine și să nu fi pusă la omucă obositoare. Copilul n'are lipsă de vin sau de alte băuturi spiritose. Asupra hrăniturii copiilor mici mai sunt și alte lucruri folosite.

Trecând la băuturi, autorul arată însușirile unei ape bune de băut, precum și felurile de apă după bunătatea lor. Un bețiv s'ar fi așteptat să i-se vorbească de însușirea spiritoselor. D-l doctor Felix însă le face și bețivilor pe plac, mai ales când descrie starea, în care ajung acești nenorociți, prin necumpătul la băuturi spiritose. Afară de acesta, d-sa mai arată, că mare parte din băuturile spiritose, pe lângă că sunt dăunătoare, mai sunt și drese cu lucruri vătămătoare sănătății și chiar otrăvitoare, cari rod stomacul și-l strică.

Cartea se încheie cu câte-va din boalele, la care dă naștere o hrănitură rea, nepotrivită, otrăvită, sau cu germenii de boala sau de vermi, și cu câte-va din boale venite din beție.

Recomandăm cu toată căldura publicului nostru această folositoare scriere, mai ales celor dela sate.

Cănele turbat și buturuga aprinsă.

FABULĂ.

Intr'o iernă gerosă, un căne turbat intrase într'un sat și — cum e cănele turbat, că vede ce nu e și ce este nu vede și în toate părțile se repede — alergând cu gura căscată, clănțănind în dinți, sărea mușcând aerul. La vederea lui toți alergau și-l încunjurau. Și cum cănele doria să-l prindă ceva cu dinții — etă, că în cale îi sta un bolovan de zăpadă, ce-l adunaseră copiii și, clănț! cu dinții în el, dăr ne având gust prea plăcut, îl părăsi, alergând mai departe.

La un loc, stându-i în cale un vrav de gunoiu, se repeși la el și: clănț! clănț! Vădând, că nici gunoiul nu se mișcă, alergă mai departe și nimerind într'o pădure, vădu de departe o buturuga înflăcărată și plină de jeratic; apucă drumul într'acolo. Vădându-l buturuga cum cu gura căscată și spumegândă alergă spre ea, îi strigă din depărtare, dicându-i să nu îndrănescă a se apropia de ea. Crezând cănele, că buturuga de frica lui strigă, dăr vră să facă pe vitezul, îi dișe:

— Las' că te ved eu cine ești și de loc îți cunosc vitejia, bine că mi-te trimise peccatele în cale!

— Ține-ți drumul și fii în pace, căne, până n'ai dat de necaz! — dișe buturuga.

— Lasă, lasă, nu te mai viteji! — amenință cănele.

— Pe semn, nu ți-e dragă viața, vai de tine! — dișe buturuga, făcându-l din nou atent.

— O să vedem — dișe cănele tot amenințând și cu asta se repeși asupra buturugii încleștând-o; dăr se alese cu pērul aprins, cu gura și labele arse și, svērcolindu-se chinuit, își dete bleascul de lături de buturugă.

* * *

Sunt mulți omeni iubitori de certă, omeni de potcă, cari fără nici un motiv se legă ați de unul, mâne de altul și ca turbați se reped, lovesc, bat când pe unul, când pe altul. Când odată le vine și lor rândul... dând de om, își plătesc vitejia de multe-ori cu pielea...

Gavril Bodnariu.

MULTE ȘI DE TOTE.

Crădinta până dincolo de mormânt.

Cum se scie, între notabili chineși, cari la cererea puterilor europene au fost decapitați ca pedepsă pentru revolta Boxerilor, e și ministrul de război Ki-Siu, decapitat în 8 Februarie a. c. O revistă japoneză, ce apare în Berlin, publică în numărul său mai nou următoarele detaliuri despre decapitarea ministrului:

Soția ministrului deja des de dimineață aștepta pe soțul ei la locul de perzare. Nu se bocea și nu recrimina. Când i-a sosit soțul, l'a salutat cordial, apoi s'a încins între ei următoarea conversație:

— Tot-deuna îmi diceai, că bucuros a-i muri pentru patria ta. Acum a sosit în fine momentul, când ți-se împlinesc dorința.

— Bucuros mor pentru patria mea — a răspuns Ki-Siu — nu sunt însă în clar, că pentru-ce trebuie chiar ați să mor. Am întrebat pe un străin ori de scie dăr el, de ce m'au arestat, și dēnsul mi-a răspuns, că am comis mare crimă contra imperiului chinez, fiind-că sunt boxer. I-am esplicat, că nu sunt amic al Boxerilor, la ce el m'a îmbrat cu un păhar de vin.

— Nenorocirea ta însă, — mângăia pe condamnatul la mōrte soția lui, — va scăpa de mōrte nu numai pe milioane de locuitori ai capitalei, ci și pe prințul Tuan.

— Atunci toate sunt bune, bucuros mă despart de lumea această.

— În edictul împăratesc stă scris, că străinii au pretins mōrtea ta, fiind-că ești amic al Boxerilor și tu ai început războiul cu străinii. Ați ți-se încheie ori-ce activitate.

— Se încheie. Una te rog însă, nu mă consola. O singură durere am în această ultimă clipită a vieții mele: că nu amputat lua parte la înmormântarea mamei mele și nu pot să cresc pe fiica noastră. Nu am altă dorință, decât în cealaltă lume să fiu erași împreună cu tine.

— Te urmez! — i-a șoptit impresionată soția-sa

Cam la o oră după această conversație Ki-Siu a fost decapitat. Er sera la 8 ore soția și fiica lui au luat otravă. Soția a fost mântuită de mōrte prin ajutorul medical, fiica însă a murit. După câteva zile însă, într'un moment când nu era păzită, soția decapitatului a luat de nou otravă, și a urmat pe soțul ei și pe fiica-sa în cealaltă lume.

Cei trei amici.

Un om avea trei amici, pe doi dintrēnșii îi iubea foarte mult; er pe al treilea, care îi era cel mai credincios, nu numai că nu-l iubea, dăr îl și disprețuia.

Intr'una din zile acest, om cu toate, că nu făcuse nimic, fu chemat înaintea judecătorilor ca să-și dea seama pentru o neleguire, ce se dicea, că el ar fi făcut-o. Atunci omul dișe către cei trei amici ai săi: care dintre voi mergeți cu mine înaintea judecăței, ca să mă apere, căci etă că sunt tare pârât pentru o neleguire, pe care eu nu o cunosc și judecătorii sunt tare întărîtați asupra mea?

Cel dintăi dintre amici dișe, că nu poate merge având trebă, cel d'al doilea merse numai până la porțile tribunalului și temându-se de mânia judecătorilor se întōrse înapoi; numai cel d'al treilea amic dela care se aștepta mai puțin, intră cu dēnsul în tribunal și-l apără cu atâta căldură, încât judecătorii aflând nevinovat pe pârât nu numai că-l iertară, dăr îl și dăruiară cu o sumă oarecare de bani. Ce învățătură putem trage din cele spuse mai sus? Că ori ce om are trei amici în lumea această: Bani, amicul cel mai scump sunt cei dintăi cari îl părăsesc și nu merg cu dēnsul după mōrte. Rudele și amicii săi îl însoțesc numai până la mormânt și d'aci se reintore, al treilea amic la care ori și cine se gândesce foarte puțin în viață sunt faptele sale cele bune, numai ele singure nu părăsesc pe om nici chiar după mōrte.

Ele merg până la picioarele tronului celui mai puternic și rugându-se pentru om capătă dela Dumnezeu milă și îndurare.

Prepararea stafidelor la Malaga.

Malaga este un oraș și port al Spaniei; această localitate este renumită pentru vinurile ce produce și pentru stafidele, pasas, adecă strugurii uscați cunoscuți în toate părțile lumii. Toți consumăm stafide, însă puțin cunoscem cum se prepară aceste fructe uscate; și cu toate acestea este lucrul cel mai simplu.

În luna Septemvrie și începutul lui Octomvrie timpul este foarte frumos la Malaga; temperatura este poate mai mare ca în lunile de vară; nu se poate împrejurare mai favorabilă pentru prepararea fructelor uscate. Stafidele sau pasas, se fac din struguri muscați, adecă mischeți. Strugurii de felul acesta se culeg cu cea mai mare îngrijire și se espun pe un aparat care se numesce la Malaga Passeras. Aceste passeras, situate pe cōsta colinelor, sunt nisce dreptunghiuri de o lungime de 20 metri și de o lărgime mai mare; aceste dimensiuni variază după pozițiunea pământurilor și trebuința agricultorilor; sunt îndreptate spre mēza-și, inconjurate cu un ziduleț înalt de 20 sau 30 centimetri și pline cu nisip negru și adesea cu sfărâmaturi de ardese pentru a spori efectul căldurii asupra strugurilor care se întind pe acest nisip; aceste dreptunghiuri sunt împărțite în sensul lungimei la fie-care trei metri, prin poteci drepte pe care umblă omenii însărcinați cu uscarea fructelor.

Strugurii se întind pe aceste uscătoare de cătră lucrătorii numiți passeros. Strugurii se întorc cu un clesce treptat după uscarea lor la sōre; bōbele stricate se tae cu fōrfecile; când strugurii sunt uscați se duc în magazii sau la fermă unde, femei obișnuite cu această lucrare, îi pun în cutii. Ceorchinele cele mai frumoșe se pun pe foi de hârtie care despart straturile de struguri uscați.

Se mai prepară la Malaga, dăr mai cu semă la Alicante, unde căldura sōrelui este mai slabă, un fel de stafide numite pasas de Lejia, sau de leșie; strugurii se mōie într'o leșie de ulei de masline și de cenușă, care face ca să se usuce mai cu rēnd; după acesta se pun într'un cuptor. Stafidele preparate cu modul acesta au o aparență frumoșă și de coloră bălană.

America de Nord consumă cantități imense de stafide de Malaga de calitate superioară: se pun asemenea în butoie sau în coșuri de foi de curmal, smochine și stafide destinate pentru țerile nordice ale Europei.

Comerțul stafidelor este după cultura trestiei de zăchar, cea mai mare avuție a Malagei.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Nr. 9021—1901.

PUBLICAȚIUNE.

Locuitorii din Strada Lungă, suburbial Brașovul-vechiu, ca se adune, și ca se potă lua apă din canal, opresc apa curgătoare prin scânduri ce le așază curmădiș prin caud.

Prin aceste scânduri opritoare, fiind că omenii nu le iau de acolo îndată după-ce și a satisfăcut lipsa de apă, ci le lasă în canal cu sēptēmănilor, canalul se umple cu atâta gunoiu și petriș încât dacă se înțimplă să dea vre'o plōie mai mare peste oras, atunci apa de plōie impedeacă în cursul ei repede, și grămădită la un loc, rupe scândurile cu cari e acoperit canalul și le spală din loc, ducându-le cu sine

Atragem deci atențiunea locuitorilor din Strada Lungă, în Brașovul-vechiu asupra acestei afaceri, pofindu-i ca totdeuna după-ce și-au îndeplinit trebuința de apă, să îndeparteze numai decât scândurile opritoare din canal, căci atmintrea vor fi strict pedepsiți

Brașov, în 6 Iunie 1901.

1—1

Magistratul orașenesc.

GEORGE I. MOLDOVAN

Maestru-zidar în BRĂȘOV (Scheiu)
Strada Morilor nr. 2, (apropo de Prund).

Aie onore a aduce la cunoscinta unor public, ca dupa o experinta facuta in timp de mai multi ani la arhitectii cei mai renumiti din strainatate si din loc, me pune in placuta pozitie de a primi ori-ce fel de zidire ce apartine unui edificiu complet, ori reparatura de tot-felul de lucrari ce cad in bransa mea.

Rogandu-ma de onor. public de a-mi da sprijinul in noua mea intreprindere, asigurandu-l, ca-mi voi da tota silinta de al multami in toate privarile, prin un serviciu prompt si exact.

Sunt cu tota stima

George I. Moldovan,
maestru-zidar

Strada Morilor nr. 2. (Aprupo de Prund.)

(7-10)

ABONAMENTE la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Fie-care econoamă și Mamă

vrednică este de felicitare, dacă, din considerare la sănătate, cruțare și bunul gust foloseste numai cafeaua de malată - Kneipp alui Kathreiner (veritabilă numai in cunoscutele pachete originale).

Sterilizat. Fără alcool. Fluid subțire.

Braunschweiger - Doppel - Schiffsmumme.

(Extract de maltă dublu, bere tare.)

din fabrica de berăria FRANZ STEGER in Braunschweig. Recunoscut ca cel mai bun mijloc nutritiv și fortificant pentru copii, anemici, reconvalescenți și mame care lăptesc etc.

Bere cu ingrediente medicale precum chinin, fer, var, guajacol, Creozot, Maryan etc.

— Depozit general pentru Austro Ungaria —

Carol Borolin, Wien VI/I Apollgasse Nr. 8.

Broșure și probe pentru domii medici și farmaciști gratis și franco.

Numai fl. 2.65 cr. ghete de Domni de vacs cu gumă în cuie, solid lucrate și moderne.

MARILE MAGAZIN DE ÎNCĂLȚĂMINTE ȘI PĂLĂRII.

Marfă garantată solidă și prețuri ieftine

I. SABADEANU în Brașov,

Nr. 10. Strada Porții nr. 10.

care prin soliditate in curs de 30 de ani de când există pe piața Brașovului, și-a câștigat un renume bun, în totă Austro-Ungaria și România, recomandă Onor. public asortimentul lui bogat de încălțăminte solide și moderne, pentru bărbați, dame și copii în foarte multe calități și prețuri, pentru miri și mirese, pentru dans, gimnastică, pentru casă și pentru ateliere (lucrători) etc., toate cu prețuri foarte scădute, ceea-ce se poate vedea din a celor câte-va calități mai jos înșirate:

Pentru bărbați:

Ghete de pele vacs, cu gumă, lucrate tari în cuie . . .	dela fl. 2.65 în sus.
" " " " " " " " besatz cu vârfuri . . .	3.— " "
" " " " " " " " șinore . . .	3.80 " "
" " " " " " " " patente, fine, cu nasturi de încheiat . . .	5.— " "
" " " " " " " " de mânuși cu lac, de salon (besatz și stop. . .	4.50 " "
" " " " " " " " galbene în besatz și cu vârfuri . . .	4.60 " "
" " " " " " " " cu șinore . . .	4.80 " "
" " " " " " " " fine franțuzești cusute . . .	5.50 " "
Pantofi de pele negră seu galbine . . .	3.— " "
" " lac pentru dans . . .	4.50 " "
" " gimnastică talpă de gumă și cu gumă în jur . . .	1.10 " "
" " stofă galbenă ori negră cu pele împrejur . . .	1.10 " "
" " casă diferiți . . .	— .90 " "
Cisme de juft lungi și de vânat . . .	7.50 " "
Ghete de copii în cuie înalte cu șinoră . . .	1.50 " "
Galoci pentru bărbați . . .	2.— " "
" " copii . . .	1.10 " "

Pentru dame:

Ghete de pele patentă cu gumă în cuie . . .	dela fl. 2.90 în sus.
" " " " " " " " cu șinoră . . .	3.50 " "
" " " " " " " " fină cu nasturi de încheiat . . .	4.— " "
" " " " " " " " de mânuși cu lac împrejur și vârfuri . . .	4.50 " "
" " " " " " " " mirese, cu lac, în diferite forme . . .	5.50 " "
" " galbene de pele fină cu besatz și vârfuri . . .	4.50 " "
" " " " " " " " cu nasturi, " " " " " " . . .	4.80 " "
Pantofi de pele în cuie tari . . .	2.50 " "
" " " " galbină . . .	2.60 " "
" " Brunei curate . . .	2.20 " "
" " gems cu lus ru, de dans . . .	2.50 " "
" " gumilastru pentru dans . . .	1.80 " "
" " lac salon . . .	2.20 " "
" " pele glacé albă de ball și talpă de gumă . . .	2.30 " "
" " atlase de mirasă și . . .	2.60 " "
" " gimnastică cu gumă, împrejur talpă . . .	1.10 " "
" " Drill ga'bin ori negru, în jur cu talpă și pele . . .	— .95 " "
Pantofi de casă diferiți . . .	— .80 " "
Galoci de dame . . .	1.40 " "
Pantofi de copii 50 cr., 60 cr., și așa mai în sus.	

Mare alegere de încălțăminte de băieți, fete și copii în diferite calități și colori, forme și cu prețuri ieftine.

Specialități încălțăminte de lucș fabricate: în Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, Budapesta et. etc. din pele Chevreau, Vacs și Lac etc., în diferite colori și fason modern, se află în mare alegere și se poate comanda și după măsură directe din aceste fabrici. — **Depositul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, Americane, Schwediane, Germane și Austro-Ungare** la sus numita firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț scădut.

Reparaturi și comande după măsură se primesc și efectuază prin un măestru dibaciu cu prompteță.

Comanda din afară de Brașov se efectuează prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valoarea. — La comande din afară trebuie următoarele arătat: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit seu rotund? în besatz seu simplu? cu talpă grosă seu subțire. Ca măsură se poate trimite un papuc vechiu cu posta, ca: „Mustă fără valoare“ cu 5 cr. De ajuns este și arătarea numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Altcum poate ori și ce laic a lua măsura piciorului cu cent metrul, seu cu o fâșie de hârtia, măsurând partea piciorului pe dinlăuntru dela mijlocul călcăiului până la vârful degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăii și peste pulpe, trimițând această măsură prin epistolă se poate efectua comanda după dorință.

Marfă efină! 1500 pentru diferite încălțăminte ne mai moderne se vinde cu 50% sub prețul cumpărat.

Numai 90 cr. costă 1 păreche de pantofi de gimnastică pentru bărbați.

Numai 2 fl. 90 cr. 1 păreche de ghete de dame, pele patentă negră.